

פרק ראשון

דף ב.

משנה ארבעה אבות נזיקין

- (1) מדוע המשנה סידרה את המזיקין בסדר הזה?
עיינ רש"י ד"ה השור והבור, תוס' ד"ה השור והבור, רשב"א ד"ה השור והבור
- (2) מדוע בלא הרי' שינתה המשנה מהסדר שהזכיר המזיקין בתחילת המשנה? מה הצורך בכל החילוקים שנאמרו במשנה?
עיינ רש"י ד"ה לא הרי, תוס' ד"ה ולא זה וזה (בעיקר בא"ד ובור לא רצה לשנות), שיטמ"ק דף ה: ד"ה להלכותיהן, פנ"י ד"ה במשנה ארבעה אבות נזיקין
- (3) מה כוונת המשנה שישמירתן עליך? מה המקור לחיוב שמירת המזיקים?
עיינ ר"י מגש ד"ה ושמירתן עליך, נמו"י דף ב. בדפי הרי"ף ד"ה ושמירתן עליך, ברכת שמואל סימן ב' אות א¹, חידושי ר' אריה ליב ח"א סימן נ (בעיקר בא"ד והנראה לומר בזה)², ולגבי המקור לעיקר האיסור להזיק את ממון חברו עיינ קהלות יעקב סימן א).

גמ' מדקתני אבות

- (4) מהי סברת הגמ' להעלות את האפשרות שתולדות הנזיקין לא יהיו 'כיוצא בהם' של האבות? באיזה ענין הגמ' חשבה למצא הבדל בין דיני התולדות לדיני האבות?
עיינ רש"י דף ב: ד"ה הכא מאי, רי"ף דף א., רא"ש סימן א ופולפולא חריפתא שם אות ג, פנ"י ד"ה מדקתני אבות, נחלת דוד ד"ה תולדותיהם כיוצא בהן (בעיקר תחילת דבריו ובא"ד ולולי דברי הרא"ש), חדושי הגרי"ז על הרמב"ם ריש הלכות נזקי ממון (בעיקר ד"ה ולפי"ז נראה דזהו גם ביאור האיבעיא), ועיינ עוד מה שמובא בדף ב: שאלה 6
- (5) לפי מסקנת הגמ', לשיטת ר' אליעזר מה הנ"מ בין אב לתולדה?
עיינ תוס' ד"ה ולרבי אליעזר, שטמ"ק ד"ה אמאי קרי ליה וד"ה כתבו בתוספותו, פנ"י על תוס' שם

דף ב:

גמ' אמר רב פפא יש מהן כיוצא בהן

- (1) אם היה רק את הפסוק של 'קרון תלושה', מאיפה היינו יכולים ללמוד ש'קרון מחוברת' משלם נזק שלם?
עיינ רש"י ד"ה אלא, תוס' ד"ה אבל במחוברת, מהר"ם על תוס' שם, רשב"א ד"ה אבל במחוברת, שטמ"ק ד"ה אבל במחוברת וכו' (בשם מ"ר), תוס' ר' פרץ ד"ה אבל במחוברת וד"ה וריב"א פירש, חדושי הגרי"ז הנ"ל ד"ה והנה בסוגיה שם מהו דתימא
- (2) אם נשיכה היה נחשב תולדה דשן, האם זה היה נחשב מקרה של 'תולדה לאו כיוצא בו'?
עיינ תוס' ר' פרץ ד"ה אלא תולדותיהם, רשב"א ד"ה נשיכה תולדה דשן
- (3) מהי התכונה העיקרית שקובעת מה נחשב תולדה של קרן? (מה הדין במזיק שהוא משונה אבל אין כוונתו להזיק?)
עיינ רש"י ד"ה רביצה ד"ה בעיטה וד"ה הני אין הזיקן מצוי, רש"י על רש"י ד"ה רביצה, רשב"א ד"ה ופריק הני מילי היכא דיש הנאה, תוס' דף ה: ד"ה כי שדית (תחילת דבריו), (ועיינ מה שמובא לקמן דף טו: שאלה 3 ודף יט: שאלה 2)
- (4) באיזה מקרה נאמר הדין ש'מועד לאדם הוי מועד לבהמה'?
עיינ רש"י ד"ה ואגב אורחיה קמ"ל, תוס' ד"ה ומלתא אגב אורחיה, תוס' ר' פרץ ד"ה דמועד לאדם, פסקי רי"ד דף לו. ד"ה משנה שור שהוא מועד³